

N. 21/1955.

STORA UTSKOTTETS betänkande N. 21/1955 med anledning av landskapsstyrelsens framställning N. 11/1955 till Ålands landsting med förslag till landskapslag om förvaltningen i landskommunerna i landskapet Åland.

Landstinget, som i ärendet fått mottaga lagutskottets betänkande N. 14/1955, har däröver inbegärt stora utskottets utlåtande.

Beträffande den allmänna motiveringen till förenämnda framställningen, hänvisar utskottet till landskapsstyrelsens framställning och lagutskottets betänkande. Utskottet har icke närmare befattat sig med denna detalj, utan har, delvis till följd av den knappa tid, som stått utskottet till buds, huvudsakligen granskat lagförslaget paragraf för paragraf.

Nedan förljer en förteckning över de paragrafer i lagutskottets betänkande, som utskottet särskilt diskuterat, varvid även antecknats något i korthet om dessa diskussioner och om de förslag, som härunder gjorts. Ehuru utskottet i de flesta fall beslutat förorda lagutskottets förslag, tror dock utskottet att det kan hava sitt intresse för landstinget att taga del av meranämnda diskussioner och förslag.

§ 17 p. 2) En ledamot av utskottet föreslog att orden "under de tre senast förflutna åren" måtte utbytas mot "under den senast förflutna valperioden" under motivering att den förstnämnda tidsperioden står i ett intimt samband med valperiodens längd och då sannolikt valperioden i riket kommer att förlängas till fyra år borde denna omständighet nu beaktas genom en allmännare formulering av lagrummet på det att icke en lagändring snarligen måste företagas. Ehuru detta förslag vann understöd, ansåg dock utskottets majoritet det ankomma på landskapsstyrelsen att följa med sådana lagändringar i riket, vilka ändringar kunna få aktualitet inom landskapet, och överlämna till landstinget härav betingade framställningar. Utskottet beslöt sålunda vidbliva lagutskottets förslag.

§ 22 mom. 1 En ledamot av utskottet ansåg att bland de kommunala förtroendemän, som här nämnas, även borde inryckas "fullmäktigeledamot" under motivering att det icke vore lämpligt att en fullmäktigeledamot, som t.ex. flyttat till en annan kommun dock skulle ha säte och stämma i kommunalfullmäktige i den tidigare hemkommunen. Utskottet avböjde dock detta förslag under motivering att så länge en person är skriven i en kommun bör han även få deltaga i behandlingen av kommunens allmänna angelägenheter.

§ 26 mom. 3. Flere ledamöter av utskottet ansågo att ordet "ordföranden" i andra raden borde utbytas mot ordet "fullmäktige" under mo-

-2-

tivering att det icke är lämpligt att anförtro enbart åt ordföranden den ifrågavarande beslutanderätten och att genom ändringen måhända besvär över fullmäktiges beslut till viss grad skulle kunna förhindras. Utskottet avböjde dock detta ändringsförslag under motivering att man dock bör förutsätta att ordföranden i alla situationer skall handla enligt lag och att denne även bäst bör känna till lagens stadganden. I praktiken, ansåg utskottet, kommer sannolikt icke heller någon fullmäktigeordförande att egenmäktigt besluta i en dylik fråga emot majoritetens av fullmäktige då naturligtvis uttalade åsikt.

§ 35.

För åstadkommande av större framtida smidighet beslöt utskottet enhälligt ändra paragrafen sålydande:

- - - - -

(över) 2.000	(mån ej över)	3.000	(utses)	15
" 3.000	" " "	4.000	"	17
" 4.000	"	"	"	19.

Ehuru förslag därom väcktes, ansåg utskottet det icke vara lämpligt att för de åländska kommunernas vidkommande införa ett stadgande ordagrant motsvarande rikets kommunallag § 36.

§ 36. (Ny).

På enhälligt förslag av representanterna de mindre kommunerna beslöt utskottet, efter omröstning, förorda att § 36 i landskapsstyrelsens framställning måtte införas i lagen, under motivering att det kan äga sin riktighet att en viss oskälighet kan tänkas uppkomma om en kommun med innevånarantal omedelbart över den i § 35 angivna minimigränsen ovillkorligen skulle tvingas utse 11 stycken kommunalfullmäktige, ehuru kanske de allra flesta i kommunen dock skulle anse 9 stycken representanter vara tillräckligt. Genom införande av den förenämnda § 36 skulle den kommun, som så önskar, dock ej utan prövning av landskapsstyrelsen, kunna få fullmäktiges antal nedsatt till det antal, som för kommunen, med hänsyn till särskilda omständigheter, kan vara lämpligare än det i § 35 angivna. Minoriteten i utskottet ansåg att ifrågavarande § 36 icke borde införas, under motivering att det endast är till fördel för kommunerna och dess innevånare om dess kommunalfullmäktige består av flere personer.

Den med denna ändring följande omparagraferingen torde observeras.

- § 37 (§ 36). Utskottet beslöt enhälligt införa tvenne moment till denna paragraf i enlighet med en ändring av rikets kommunallag (192/53).
- § 38 (§ 37). Med samma motivering, som vid § 17 p. 2 ansåg ett par av utskottets ledamöter att utskottet borde överväga att införa en valperiod om fyra år. Med samma motivering som tidigare, beslöt utskottet avböja förslaget.
- § 39 p.1 (§ 38 p. 1) Beslöt utskottet enhälligt föreslå att även ordet "landskamrer" måtte införas.
- § 42 (§ 41). Efter omröstning beslöt utskottet föreslå införande av ett nytt moment varuti uttryckligen skulle stadgas om kommunalfullmäktiges rätt att genom en arbetsordning närmare reglera sin verksamhet. Majoriteten av utskottet förklarade sig icke vara övertygad om att arbetsordningar skulle komma att utarbetas och antagas om icke genom ett uttryckligt lagstadgande möjligheter härtill skulle framhållas. Minoriteten ansåg självfallet att rätten till utarbetande av arbetsordningar skulle beaktas utan "påpekande" i lag härom och föreslog att lagutskottets förslag i detta fall måtte godkännas i oförändrad lydelse.
- § 56 p.8 (§ 55 p.8). Ett par av utskottets ledamöter ansåg att denna punkt borde ändras när den i sin nuvarande lydelse för kommunalfullmäktige kunde visa sig vara ett tveeggat svärd, som kunde i viss mån försvaga fullmäktiges arbetsmöjligheter samt inskränka på arbetets smidighet. Majoriteten av utskottet beslöt dock förorda punktens nuvarande formulering med motiveringen att densamma är ägnad att försvåra kullkastandet av redan tidigare fattade beslut och sålunda ägnad att förhindra olämpliga verkningar av eventuella opåkallade "strömkantringar" inom fullmäktige.
- § 64 mom. 2. (§ 63 mom. 2). Efter diskussion ansåg utskottet det föreslagna valsystemet vara gott, när detsamma synes förhindra alltför stora och hastiga omvälvningar i den kommunala ledningen och sålunda är ägnat att giva stadga åt kommunens hela verksamhet.
- § 65 mom. 2 (§ 64 mom. 2). En stark minoritet inom utskottet ansåg här det vara oskäligt att i lag fastslå att kommunaldirektören icke kan tillerkännas vanligt sammanträdesarvode för arbete utom den ordinarie kontorstiden även om kommunalfullmäktige önskade besluta härom. Denna minoritet önskade momentet struket på det

att respektive fullmäktige själva måtte få avgöra frågan. Majoriteten önskade bibehålla stadgandet.

§ 66 mom. 1 (§ 65 mom. 1). Till en början yppades inom utskottet vissa betänkligheter mot kommunaldirektörsbefattningen och särskilt mot dess berättigande i små kommuner, men efter en kortare diskussion beslöt dock utskottet enhälligt, med beaktande av stadgandets endast tillåtande innebörd, vidbliva lagutskottets förslag till ordalydelse.

Även beträffande mom. 2 och 3 ansåg sig utskottet kunna omfatta lagutskottets förslag.

§ 67 (§ 66). Beslöt utskottet förorda följande ändring, närmast av formell natur: "Kommunaldirektörstjänst inrättas och indrages genom beslut av fullmäktige."

I detta sammanhang anmäler utskottet en från lagutskottets uppfattning avvikande åsikt beträffande kommunaldirektörstjänstens natur, i det stora utskottet anser ifrågavarande tjänst vara av ordinarie natur och sålunda icke av avtalsnatur. Utskottet hänvisar till den förvaltningsrättsliga ställning stadsdirektören i Mariehamn intager och framhåller att då denna tjänst anses vara av ordinarie natur (hänförd till löneklass och indextillägg, rätt till ålderstillägg, semester, sjukledighet, pension m.m. liksom övriga tjänstemän) så bör även sannolikt den motsvarande kommunaldirektörstjänsten anses vara det. Frågan torde dock endast t.v. vara av större teoretiskt intresse.

§ 68 (§ 67). Med beaktande av att för samtliga ordinarie kommunala tjänstemän i allmänhet är fastställt en ömsesidig tre månaders uppsägningstid och då, såsom tidigare framhållits, kommunaldirektören i princip bör anses som en ordinarie tjänsteman, annoterar utskottet med tillfredsställelse den av lagutskottet vidtagna förändringen. En omständighet, som icke direkt berör detta ärende, är frågan huruvida man icke borde sträva efter att fastställa kommunaltjänstemännens "oavsättlighet" på samma sätt som beträffande statens tjänstemän är stadgat. Med ett sådant mål för ögonen hade landskapsstyrelsens framställning ^{under dess § 68} bort godkännas. Uttalanden i senast berörda riktning gjordes även inom utskottet.

§ 69 (§ 68). Utskottet antecknar det faktum, att enligt lagutskottets här godkända förslag, kommunaldirektören beviljas avsked eller skiljes från tjänsten genom ett enkelt majoritetsbeslut av full-

mäktige.

§ 78 (§ 77). Vid behandlingen av denna paragraf gjordes förslag om att författandet av förvaltningsberättelse för kommunen borde göras obligatorisk. Utskottets majoritet ansåg det dock vara onödigt att stadga om denna berättelse i lag. Hellre må respektive fullmäktige besluta härom ifall de anse nödigt med en särskild dylik berättelse.

§ 91 (§ 90). Vid behandlingen av denna paragraf önskade några av utskottets ledamöter orden "viss klass" utbytta mot annat motsvarande uttryck under motivering att man i vår tid bör undvika att uppdelade en befolkning i olika "klasser". Utskottets majoritet ansåg dock icke uttrycket vara avsett att diskriminera eller annars odemokratiskt särskilja olika befolkningsgrupper, varför detsamma godkändes.

§ 96 (§ 95). Under behandlingen av moment 2 av denna paragraf ansåg utskottet att andra meningen borde lyda: "Det belopp, som för godkända egentliga utgifters bestridande - - - -". Utskottet v medvetet om stadgandets rätta innebörd men för att underlätta dess förståelse d.v.s. för att uttryckligen klargöra att för bestridande av kapitalutgifter nödvändiga lån må tillåtas upptagas, förtydligades momentet på ovannämnt sätt.

Utskottet har även ingående diskuterat sjunde kapitlet ("Kommunaldistrikt") av landskapsstyrelsens framställning. Utskottets majoritet ansåg möjligheten att på Åland inrätta kommunaldistrikt komma att vara obehövlig för lång tid framåt. Vissa ledamöter ansåg kommunaldistriktsindelningen t.o.m. kunna tänkas komma att medföra olägenheter och obefogade pålagor för vissa medborgare eller medborgargrupper, som icke omfatta distriktssammanträdenas beslut. I anseende härtill och sålunda jämväl omfattande lagutskottets betänkande, beslöt stora utskottet enhälligt förorda att frågan om kommunaldistrikt måtte förfalla.

I anseende till det sagda får stora utskottet sålunda värdsamt föreslå

att landstinget ville antaga följande

L a n d s k a p s l a g

om kommunalförvaltning i landskommunerna i landskapet Åland.

I enlighet med Ålands landstings beslut stadgas:

1 kap.

Allmänna stadganden.

-6-

1 §.

- - - - - (enl. lagutskottets förslag) - - - - -

2 §.

- - - - - (" ") - - - - -

3 §.

- - - - - (" ") - - - - -

4 §.

- - - - - (" ") - - - - -

5 §.

- - - - - (" ") - - - - -

6 §.

- - - - - (" ") - - - - -

7 §.

- - - - - (" ") - - - - -

8 §.

- - - - - (" ") - - - - -

9 §.

- - - - - (" ") - - - - -

10 §.

- - - - - (" ") - - - - -

11 §.

- - - - - (" ") - - - - -

12 §.

- - - - - (" ") - - - - -

13 §.

- - - - - (" ") - - - - -

14 §.

- - - - - (" ") - - - - -

15 §.

- - - - - (" ") - - - - -

16 §.

- - - - - (" ") - - - - -

17 §.

- - - - - (" ") - - - - -

18 §.

- - - - - (" ") - - - - -

19 §.

- - - - - (" ") - - - - -

20 §.

- - - - - (" ") - - - - -

-7-

§ 21.

- - - - - (enl. lagutskottets förslag) - - - - -

§ 22.

- - - - - (" " ") - - - - -

§ 23.

- - - - - (" " ") - - - - -

§ 24.

- - - - - (" " ") - - - - -

§ 25.

- - - - - (" " ") - - - - -

§ 26.

- - - - - (" " ") - - - - -

§ 27.

- - - - - (" " ") - - - - -

§ 28.

- - - - - (" " ") - - - - -

§ 29.

- - - - - (" " ") - - - - -

§ 30.

- - - - - (" " ") - - - - -

§ 31.

- - - - - (" " ") - - - - -

§ 32.

- - - - - (" " ") - - - - -

§ 33.

- - - - - (" " ") - - - - -

§ 34.

- - - - - (" " ") - - - - -

2 kap.

Kommunalfullmäktige.

§ 35.

Kommunalfullmäktige väljas till sådant antal, att i kommun, vars folkmängd enligt mantalslängden utgör

500 eller därunder utses 9

över 500 men ej över 1.000 " 11

" 1.000 " " " 2.000 " 13

" 2.000 " " " 3.000 " 15

" 3.000 " " " 4.000 " 17

" 4.000 " 19.

-8-

§ 36.

Kommunalfullmäktige kunna, ifall synnerliga skäl anses föreligga, besluta, att även ett mindre antal fullmäktige än i 35 § är stadgat utses, dock ej färre än nio. Sådant beslut bör underställas landskapsstyrelsen för fastställelse.

§ 37.

Ersättare för fullmäktige väljas till det antal landskapslagen om kommunala val i landskapet Åland stadgar.

Om fullmäktig dör, mister sin valbarhet eller enligt 17 § avgår, innan hans mandattid utgår, eller om han på grund av skäl, som av fullmäktige godkännes, för minst en månad är förhindrad att delta i fullmäktiges göromål, bör fullmäktiges ordförande inkalla ersättare i hans ställe.

Ersättare tjänstgör såsom fullmäktig till utgången av den i 38 § stadgade mandattiden eller, därest han inkallats i tillfälligtvis förhindrad fullmäktigs ställe, så länge hindret varar.

38 §.

- - - - - (Enligt lagutskottets förslag 37 §) - - - - -

39 §.

Till - - - - - (Enl. lagutskottets förslag 38 §) - - - - -

1) - - - - - landskamreraren, ej heller - - - - -
- - - - - tjänsten.

40 §.

- - - - - (Enl. lagutskottets förslag 39 §) - - - - -

41 §.

- - - - - (" " " 40 §) - - - - -

42 §.

Kommunalfullmäktige väljer årligen inom sig ordförande och en viceordförande.

Utses kommunalfullmäktiges ordförande eller viceordförande till medlem i kommunalstyrelsen, bör han avgå som ordförande eller viceordförande.

Kommunalfullmäktige fastställer ordförandens och protokollförarens arvoden.

För närmare reglering av sitt arbete kan kommunalfullmäktige antaga en arbetsordning.

43 §.

- - - - - (Enl. lagutskottets förslag 42 §) - - - - -

44 §.

- - - - - (" " " 43 §) - - - - -

-9-

45 §.

- - - - - (Enl. lagutskottets förslag 44 §) - - - - -

46 §.

- - - - - (" " " 45 §) - - - - -

47 §.

- - - - - (" " " 46 §) - - - - -

48 §.

- - - - - (" " " 47 §) - - - - -

49 §.

- - - - - (" " " 48 §) - - - - -

50 §.

Om - - - - - (" " " 49 §) - - - - -

något av de i 49 § nämnda ärendena - - - - -

- - - - - ärendet.

51 §.

- - - - - (Enl. lagutskottets förslag 50 §) - - - - -

52 §.

- - - - - (" " " 51 §) - - - - -

53 §.

- - - - - (" " " 52 §) - - - - -

54 §.

- - - - - (" " " 53 §) - - - - -

55 §.

Ordföranden - - - - - (lagutskottets 54 §) - - - - - eller enligt

53 § därförutom - - - - - upplösa sammanträdet.

56 §.

- - - - - (Enl. lagutskottets förslag 55 §) - - - - -

57 §.

- - - - - (" " " 56 §) - - - - -

58 §.

- - - - - (" " " 57 §) - - - - -

-10-

59 §.

----- (Enl. lagutskottets förslag 58 §) -----

60 §.

----- (" " " 59 §) -----

3 kap.

Kommunalstyrelsen.

61 §.

----- (Enl. lagutskottets förslag 60 §) -----

62 §.

----- (" " " 61 §) -----

63 §.

----- (" " " 62 §) -----

64 §.

----- (" " " 63 §) -----

65 §.

----- (" " " 64 §) -----

66 §.

----- (" " " 65 §) -----

67 §.

Kommunaldirektörstjänst inrättas och indrages genom beslut av fullmäktige.

68 §.

----- (Enl. lagutskottets förslag 67 §) -----

69 §.

----- (" " " 68 §) -----

70 §.

----- (" " " 69 §) -----

71 §.

----- (" " " 70 §) -----

72 §.

----- (" " " 71 §) -----

73 §.

----- (" " " 72 §) -----

-11-

74 §.

- - - - - (Enl. lagutskottets förslag 73 §) - - - - -

75 §.

- - - - - (" " " 74 §) - - - - -

76 §.

Uteblir - - - - - (lagutskottets 75 §) - - - - - enligt 75 § blivit
 - - - - - inställande.

77 §.

- - - - - (Enl. lagutskottets förslag 76 §) - - - - -

78 §.

- - - - - (" " " 77 §) - - - - -

79 §.

- - - - - (" " " 78 §) - - - - -

80 §.

- - - - - (" " " 79 §) - - - - -

4 kap.

Nämnder och tjänsteinnehavare.

81 §.

- - - - - (Enligt lagutskottets förslag 80 §) - - - - -

82 §.

- - - - - (" " " 81 §) - - - - -

83 §.

- - - - - (" " " 82 §) - - - - -

84 §.

- - - - - (" " " 83 §) - - - - -

85 §.

- - - - - (" " " 84 §) - - - - -

86 §.

- - - - - (" " " 85 §) - - - - -

87 §.

- - - - - (" " " 86 §) - - - - -

88 §.

- - - - - (" " " 87 §) - - - - -

89 §.

- - - - - (" " " 88 §) - - - - -

5 kap.

Kommunalhushållning.

90 §.

- - - - - (Enligt lagutskottets förslag 89 §) - - - - -

91 §.

- - - - - (" " " 90 §) - - - - -

-12-

92 §.

- - - - - (Enligt lagutskottets förslag 91 §) - - - - -

93 §.

- - - - - (" " " 92 §) - - - - -

94 §.

- - - - - (" " " 93 §) - - - - -

95 §.

- - - - - (" " " 94 §) - - - - -

96 §.

I budgeten - - - - - (lagutskottets förslag 95 §) - - - - -

- - - - - avskrivningar.

Uti budgeten skola anvisas erforderliga medel för bestridande av utgifterna. Det belopp, som för godkända egentliga utgifters bestridande erfordras utöver andra inkomster, bör uppbäras av kommunens skattskyldiga medlemmar såsom kommunalskatt för finansåret.

Finnes i - - - - - (lagutskottets förslag 95 §) - - - - -

- - - - - tillgångar.

97 §.

Beträffande - - - - - (lagutskottets förslag 96 §) - - - - -
stadgandet i 96 § 1 mom., enbart - - - - - budgeten.

98 §.

- - - - - (Enligt lagutskottets förslag 97 §) - - - - -

99 §.

- - - - - (" " " 98 §) - - - - -

100 §.

- - - - - (" " " 99 §) - - - - -

101 §.

- - - - - (" " " 100 §) - - - - -

102 §.

- - - - - (" " " 101 §) - - - - -

103 §.

- - - - - (" " " 102 §) - - - - -

104 §.

- - - - - (" " " 103 §) - - - - -

105 §.

- - - - - (" " " 104 §) - - - - -

-13-

106 §.

- - - - - (Enligt lagutskottets förslag 105 §) - - - - -

107 §.

- - - - - (" " " 106 §) - - - - -

108 §.

- - - - - (" " " 107 §) - - - - -

109 §.

- - - - - (" " " 108 §) - - - - -

110 §.

- - - - - (" " " 109 §) - - - - -

111 §.

- - - - - (" " " 110 §) - - - - -

112 §.

- - - - - (" " " 111 §) - - - - -

113 §.

- - - - - (" " " 112 §) - - - - -

114 §.

- - - - - (" " " 113 §) - - - - -

115 §.

- - - - - (" " " 114 §) - - - - -

116 §.

- - - - - (" " " 115 §) - - - - -

117 §.

- - - - - (" " " 116 §) - - - - -

118 §.

- - - - - På kommunalfullmäktige - - - - - (lagutskottets förslag
117 §) - - - - - vid domstol enligt 88 §. - - - - - avgörande.

6 kap.

Underställning, besvär och tillsyn.

119 § .

- - - - - (Enligt lagutskottets förslag 118 §) - - - - -

120 §.

- - - - - (" " " 119 §) - - - - -

121 §.

- - - - - (" " " 120 §) - - - - -

122 §.

Det förfarande - - - - - (lagutskottets förslag 121 §) - - - - -
stadgas i 119-121 §§, - - - - - fastställts.

123 §.

- - - - - (Enligt lagutskottets förslag 122 §) - - - - -

-14-

124 §.

Ändring - - - - - (lagutskottets förslag 123 §) - - - - -
 stad av 123 § sökes - - - - - skall räknas.

125 §.

Angående - - - - - (lagutskottets förslag 134 §) - - - - -
 vad i 123 och 124 §§ är - - - - - beslut.

126 §.

Därest - - - - - (lagutskottets förslag 125 §) - - - - -
 vad i 123 och 124 §§ stadgas.

127 §.

- - - - - (Enligt lagutskottets förslag 126 §) - - - - -

128 §.

- - - - - (" " " 127 §) - - - - -

129 §.

- - - - - (" " " 128 §) - - - - -

130 §.

- - - - - (" " " 129 §) - - - - -

7 kap.

Särskilda stadganden.

131 §.

- - - - - (Enligt lagutskottets förslag 130 §) - - - - -

132 §.

- - - - - (" " " 131 §) - - - - -

133 §.

Envar är - - - - - (lagutskottets förslag 132 §) - - - - - av-
 skrift av de i 132 § nämnda - - - - - fataljetiden.

134 §.

- - - - - (Enligt lagutskottets förslag 133 §) - - - - -

135 §.

- - - - - (" " " 134 §) - - - - -

Mariehamn den 14 november 1955.

På stora utskottets vägnar:

Harry Johansson
 Harry Johansson.

Jan-Erik Lindfors
 Jan-Erik Lindfors.

Närvarande i utskottet: Harry Johansson, ordförande, Hugo Elfsberg,
 viceordförande, Gunhild Berglund, Gustaf Ek, Sigurd Danielsson, Gustav
 Jansson, Sven Lindholm, Einar Sundin, Bertel Söderlund och Wilh. Wilén.

Aut. 14/3-55 kl. 15:30

Till Ålands landsting.

Landskapsstyrelsen har till Landstingets pågående session inlämnat en framställning med förslag till landskapslag om förvaltningen i landskapet Åland. Detta lagförslag följer, på vissa undantag när, i princip den nya kommunallagen i riket av år 1948. Ehuru det vid tillkomsten av sistnämnda lag ansågs som en vinning att lagen om kommunalförvaltning kom att gälla alla slags kommuner, har landskapsstyrelsen icke i sin framställning velat följa en sådan linje, utan, under motivering att Mariehamns stads kommunallag från år 1948 är modern, icke ansett densamma erfordra fullständig omarbetning. Visserligen hänför sig stadens kommunallag till samma år som kommunallagen i riket utgavs, men den först/^{-nämnda/}lagen kom icke att anamma de nya principer som intogs i rikslagen. Sålunda äro stadgandena rörande medlemskap i kommun i stadens kommunallag otydliga och ofullständiga vid jämförelse med motsvarande stadgande i landskapsstyrelsens föreliggande lagförslag. Detsamma kan sägas om stadgandena rörande den kommunala rösträtten, där stadens kommunallag ännu innehåller bestämmelser om att rösträtt icke tillkommer meddellösa personer eller personer som äro intagna på kommunalhem. Och även i andra avseenden äro ett flertal av stadgandena i stadens kommunallag föråldrade eller ofullständiga. I motsats till vad landskapsstyrelsen framhållit, skulle

jag därför finna det påkallat att även stadens kommunallag omarbetas, detta av så mycket större anledning som ett sådant förändring av kommunallagarna nu kunde åstadkommas. Ty det var avgjort saken till frömma om samma grundprinciper beträffande kommunalförvaltningen skulle gälla för såväl Mariehamns stad som landskommunerna och effektivast sker detta genom att man sätter dem i en gemensam kommunallag, som vid framtida förändringar samtidigt kommer att beröra vardera slaget av kommuner.

På grund av det ovananförda får jag därför vördsamt förhålla sig till att Landstinget ville fatta beslut om sådan ändring av landskapsstyrelsens mernämnda förslag till landskapslag om förordning i landskommunerna i landskapet Åland, att lagens rubrik skulle erhålla lydelsen:

L a n d s k a p s l a g

om kommunalförvaltning i landskapet Åland

och att nedanangivna paragrafer i förslaget skulle lyda som följande:

2 §.

Kommunerna äro landskommuner och staden Mariehamn.

3 §. (ny, varför numreringen av paragraferna i landskapsstyrelsens förslag ändras i överensstämmelse härmed).

Denna landskapslag skall, såvida icke i dess stadganden eller i öfrigt annat säges, lända till efterrättelse i alla kommuner.

7 §. (6 §)

Kommunens beslutanderätt utövas genom kommunens fullmäktige såvida annat icke är stadgat.

Verkställighet och förvaltning tillkomma kommunens styrelse samt, under dess inseende, särskilda nämnder och tjänstemän, på sätt i denna lag eller annorstädes stadgas.

Fullmäktige äro på landet kommunalfullmäktige och i Mariehamns stad stadsfullmäktige; kommunens styrelse åter kommunalstyrelse på landet.

och stadsstyrelse i Mariehamns stad.

17 § (16 §).

Kommunens fullmäktige väljas av kommunens röstberättigade medlemmar genom omedelbara, proportionella och hemliga val.

40 §.(39 §)

2) stadsdirektör eller kommunaldirektör eller tjänsteinnehavare, som underlyder kommunens fullmäktige, styrelse eller nämnd och för sin befattning är redovisningsskyldig.

52 §. (Ny)

I Mariehamns stad bör kallelse till fullmäktiges sammanträde utfärdas minst sju dagar tidigare, därest till behandling föreligger:

1. val av stadsdirektör eller ledamot av stadsstyrelsen;
2. fråga om stadsdirektörens skiljande från tjänsten;
3. fastställande av antalet årsrevisorer och dessas ersättare eller medlemmar i taxeringsnämnden;
4. val av i föregående punkt nämnd förtroendeman eller medlem av prövningsnämnd;
5. budgeten för följande år, då denna första gången behandlas;
6. förslag till uttaxering per skattöre enligt lagen om förskotts-
uppbörd; eller
7. av revisorerna avgiven berättelse.

Kallelse till stadsfullmäktiges övriga sammanträden bör, därest icke annorlunda är stadgat, utfärdas senast dagen före sammanträdet.

57 §. (55 §)

För fattande av beslut erfordras, att minst två tredjedelar av närvarande fullmäktige biträda beslutet, då ärendet angår:

1. försäljning, inköp eller byte av fast egendom, utom då det gäller byggnadstomter, tomter inom byggnadsplaneområde samt genom stadsplanelagstiftning reglerade angelägenheter;

3 kap.

Kommunalstyrelse.

I varje landskommun 62 §. (60 §)

I varje landskommun skall finnas en kommunalstyrelse.

4 kap. (nytt)

Stadsstyrelse.

83 §.

I Mariehamns stad skall finnas en stadsstyrelse.

84 - 92 § § (= 85-93 § § ^(utsläppta) i rikslagen).

5 kap. (4 kap.)

Nämnder och tjänsteinnehavare.

93 § (81 §).

105 § (ny).

Beslut av stadsfullmäktige, som angår nya och förhöjda avgifter för den allmänna trafiken, såsom väg-, bro-, hamn- och färjavgifter med flere sådana, skall underställas landskapsstyrelsen för fastställelse.

153 § (ny).

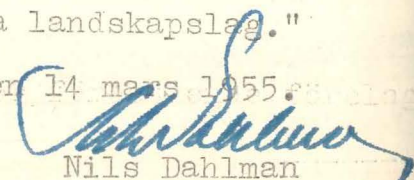
Magistraten utgör offentlig förvaltningsmyndighet samt domstol i hushållnings- och ordningsmål. Magistraten tillsättes på sätt och val av borgmästare, rådmän och magistratssekreterare är särskilt stadgat.

154 § (140 §).

Denna lag träder i kraft den

Genom densamma upphävas kap. I, II, IV, IX, X och XI i kommunallagen för landskommunerna i landskapet Åland, utfärdad den 21 augusti 1930 (9/30) och kap. I, II, III, IV, V, IX, X och XI i kommunallagen om kommunalförvaltning i Mariehamn, utfärdad den 14 juli 1931 jämte senare tillkomna ändringar av dessa lagrum samt övriga stadgar som stå i strid med denna landskapslag."

Mariehamn, den 14 mars 1955.

Nils Dahlman